

Dosarul nr. 3ra-729/21

Instanța de fond: Curtea de Apel Comrat (jud. D.S. Fuienco, Ș.T. Starciuc, L.I. Caraianu)

Î N C H E I E R E

8 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Adunarea Populară a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) Unității teritorial-administrative Găgăuzia,

în cauza de contencios administrativ Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și a Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei privind controlul normativ al Legii UTA Găgăuzia nr. 27-XV/VI din 29 iunie 2018 privind datele fiscale,

împotriva hotărîrii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

Pe 22 octombrie 2018, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și a Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei cu privire la anularea Legii UTA Găgăuzia nr. 27-XV/VI din 29 iunie 2018 privind datele fiscale, ca fiind ilegală în fond și adoptată cu încălcarea legii și a atribuțiilor abilitate.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat încălcarea principiilor supremației legii și al ierarhiei actelor normative, dar și ignorarea hotărîrilor judecătorești irevocabile, emise în cauza de contencios administrativ 3ra-543/18, prin care a fost anulată o lege identică cu cea care face obiectul prezentei acțiuni, și anume Legea UTA Găgăuzia nr. 46 din 17 iulie 2001 privind impozitul fix.

Prin încheierea din 04 iunie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei, persoană terță Serviciul Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, a fost remisă spre examinare după competență Curții de Apel Comrat (f.d. 51).

Prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, s-a recunoscut ca fiind inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat (f.d. 156-165)

Prin decizia din 5 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat. S-a casat încheierea din 3 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat și s-a remis cauza la Curtea de Apel Comrat, pentru rejudecarea acțiunii.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost admisă acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat.

Pentru a pronunța această hotărîre, instanța, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată acțiunea, avînd în vedere că la caz sînt aplicabile prevederile Constituției Republicii Moldova, art. 2, 12 alin. (2) lit. d) din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei, ce permite Adunării Populare a Găgăuziei de a adopta legi locale, însă doar în sfera bugetar-financiară locală, cît și în domeniul fiscal.

La data de 23 aprilie 2021, reprezentantul Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei a declarat recurs împotriva hotărîrii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, iar la 17 mai 2021 a depus motivarea acesteia.

La 17 mai 2021, a declarat recurs Adunarea Populară a Găgăuziei, solicitînd casarea hotărîrii Curții de Apel Comrat și emiterea unei hotărîri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea din 28 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a amînat examinarea admisibilității recursurilor depuse de către Adunarea Populară a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei împotriva hotărîrii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, pentru data de 18 august 2021.

S-a stabilit Adunării Populare a Găgăuziei și Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei termen pînă la data de 16 august 2021 pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a cererilor de recurs împotriva hotărîrii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, redactate cu traducere în limba în care se desfășoară procedura judiciară, adică în limba de stat – limba română.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat hotărîrea contestată la 22 aprilie 2021, fiind notificată recurenților la data de 14 mai 2021 și 17 mai 2021, respectiv, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 44-45, vol. II).

Astfel, recursurile depuse la 23 aprilie 2021 și 17 mai 2021 sînt în termen.

La 17 iunie 2021, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă, pînă la data examinării admisibilității cererilor de recurs, la Curtea Supremă de Justiție nu a fost depusă nicio referință pe cauză.

Examinînd temeiurile invocate în recursurile depuse de Adunarea Populară a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) Unității teritorial-administrative Găgăuzia în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la

literele a) - f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu

privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Adunarea Populară a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) Unității teritorial-administrative Găgăuzia.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Adunarea Populară a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) Unității teritorial-administrative Găgăuzia se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu